

Lahden kaupunki
Sivistyksen palvelualue
Lasten ja nuorten kasvun vastuualue

28.6.2017

YS-ajan ohjeistus Lahden kaupungin perusopetuksessa

Yhteissuunnitteluajasta käytetään jatkossa lyhennettä Ys-aika. Yhteissuunnitteluajan käytöstä ei ole annettu valtakunnallisesti sitovia ohjeita.

Yhteissuunnitteluajan käytöstä on edelleen voimassa oleva yleisluonteinen ohjeistus, jonka mukaan aika on tarkoitettu käytettäväksi mm. sellaiseen opettajien väliseen yhteistyöhön ja koulun kehittämiseen, joka kuntatasolla koetaan tärkeäksi ja tarpeelliseksi. Yhteissuunnittelu voi olla erilaista kehittämistyötä, joka tehdään opetuksettomana ajankohtana. Määräyksiä tai ohjeistusta ei ole siitä, ettei yhteissuunnitteluaikaa voisi käyttää koulutukseen tai opettajien yhteisiin kokouksiin. Yhteissuunnitteluaikaa voi olla myös opettajien työsuunnitelmassa kiinteinä viikoittaisina tunteina. Tyhjentäviä luetteloita yhteissuunnitteluajan tehtävistä ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista tehdä. Yhteissuunnitteluajan käyttö ei voi perustua pelkästään opettajan omaehtoiseen tekemiseen ilman esimiehen hyväksyntää työajan käytöstä. Yhteissuunnitteluajan tarkoituksenmukaisesta käytöstä päättää työnantaja.

Yhteissuunnitteluajan suunnittelusta ja seurannasta ei ole määräyksiä. Työnantajan olisi hyvä kuitenkin suunnitella yhteissuunnitteluajan ja veso-ajan käyttöä, jotta työaika tulee tarkoituksenmukaisella tavalla käytettyä.

KT ja OAJ ovat sopineet, että yhteissuunnitteluajan lyhenteenä käytetään jatkossa lyhennettä ys-aika, aikaisemman yt-ajan sijasta.

Lahden kaupungissa on katsottu tarkoituksenmukaiseksi määritellä kuntakohtaisesti yhteissuunnitteluajan käyttöön liittyviä periaatteita ja käytänteitä. Samalla täsmennetään OVTES 2017 mukanaan tuoman työajanlisäyksen (kiky-työaika) käyttäminen. Kuntakohtaiset periaatteet on valmisteltu yhteistoiminnallisesti henkilöstön edustajan kanssa.

Mitä ys-aika tarkoittaa?

6 § Yhteissuunnittelutyöaika 31.7.²⁰¹⁷~~2015~~ asti

Opettajalle määrättyjen viikoittaisten opetus- ja muiden tehtävien lisäksi opettajan tulee osallistua koulussa kolmen tunnin ajan viikossa opetuksen yhteissuunnitteluun, aineryhmittäisiin ja asiaryhmittäisiin neuvonpitoihin, kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön sekä opetuksen suunnitteluun ja koulun toiminnan kehittämiseen liittyvien tehtävien tekemiseen.

6a § Yhteissuunnittelutyöajan vuotuinen tuntimäärä (voimaan 1.8.2017)

Yhteissuunnittelutyöajan kokonaismäärä lukuvuoden aikana on korkeintaan 126 tuntia huomioon ottaen osio B 14 § 5–8 mom. määräykset. Yhteissuunnittelutyöajan vuotuinen suunnittelu ei voi lisätä lukuvuoden opettajatöypäivien määrää.

Lahden kaupungin yhteissuunnitteluajan ohjeissa ei määritellä yksityiskohtaisesti, mitä katsotaan kuuluvaksi yhteissuunnitteluajaksi. Pääpaino on koulu yhteistyön opettajien yhteistyössä ja yhteistoiminnallisessa suunnittelu- ja kehittämistyössä. Opettajien yhteissuunnittelu tukee opetussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin kehittämistä ja mahdollistaa jaetun johtajuuden periaatteiden toteutumisen koulussa. Parhaimmillaan yhteissuunnitteluajaksi mahdollistaa opetushenkilöstön hyvän yhteistyön, vahvistaa jokaisen toimijan työhyvinvointia ja lisää koulu yhteistyön osaamista. Yhteissuunnitteluajaksi kuuluvia tehtäviä voidaan esittää esimerkein.

Esimerkkejä yhteissuunnitteluajaksi kuuluvista tehtävistä:

- koulu yhteistyön yhteiset henkilöstökokoukset (opettajainkokoukset, tiimipalaverit).
- kahden tai useamman opettajan yhteistyönä tapahtuva opetuksen suunnittelu,
- koulun opetus- ja kasvatustyön suunnittelu,
- koulun toimintaan liittyvien tapahtumien, juhlien, retkien ym. suunnittelu,
- yhteistyö oppilaiden huoltajien kanssa, kuten vanhempainvartit, vanhempainillat, Wilma-viestit ja puhelut huoltajille,
- opetus- ja kasvatustyöhön liittyvät neuvottelut,
- yhteistyö muiden koulujen tai päiväkotien opettajien kanssa,
- yhteistyö koulupsykologin, koulukuraattorin, terveydenhuoltohenkilöiden tai muiden viranomaisten kanssa oppilasasioissa,
- tehostetun ja erityisen tuen järjestämiseen liittyvä yhteissuunnittelu

Yhteissuunnitteluajaksi eivät kuulu

- omien oppituntien suunnittelu, valmistelu ja jälkityö,
- OVTES:n mukaan erikseen korvattavat erillistehtävät ja kehittäminen, kuten luokanvalvojan tehtävät, musiikkiesitysten hoito tai koulu-/kuntakohtainen lisätehtävä,
- vesopäivät,
- tehtävät, joita varten opettaja on vapautettu tavanomaisesta opetustyöstään tai joista opettajalle maksetaan erilliskorvausta tai tehtävä sisältyy TVA:n piiriin.
- opettajien täydennyskoulutus.

Lisäksi on huomattava, että välitunti on osa oppituntia, joten välituntien aikana tehtyä työtä ei voida lukea yhteissuunnitteluajaksi kuuluvaksi.

YS-ajan suunnittelu

YS-ajan suunnittelu tehdään koulu yhteistyön tasolla. On tarkoituksenmukaista, että ys-ajan peruseriaatteen suunnitellaan koko lukuvuodeksi (ys-ajan muuttuminen vuosityöajaksi OVTES 2017 -sopimuksessa). Yhteissuunnitteluajan käytön suunnittelusta, ohjeistuksesta ja viestinnästä vastaa koulun rehtori. Osa yhteissuunnitteluajasta sijoitetaan kiinteäksi viikoittaiseksi ajankohdaksi opettajien työsuunnitelmaan. Samalla oppilaaksiottoalueella toimivat koulut sijoittavat mahdollisuuksien mukaan kiinteän tiimi/opettajakokousajankohdan samaan ajankohtaan. Yhteissuunnitteluajasta (yhteensä 126 tuntia) sijoitetaan kiinteään viikoittaiseen ajankohtaan 76 tuntia. Tätä työaikaa voidaan käyttää koulu yhteistyön yhteisiin henkilöstökokouksiin, opettajainkokouksiin ja tiimipalaveriin ja suunnitteluun painottuen opetussuunnitelman mukaisiin opetusjärjestelyihin ja koulun toimintakulttuurin kehittämiseen. Kiinteää YS-aikaa käytetään joustavasti. Koulun rehtori harkitsee, jos esimerkiksi jossakin vaiheessa lukuvuotta ys-aikaa ohjataan muuhun kuin opettajakokouksiin tai tiimipalaveriin.

Uuden opetussuunnitelman mukaiset arviointikeskustelut oppilaan huoltajan kanssa kuuluvat ys-ajan piiriin. OVTES 2017 -sopimuksen mukaisesta lisääntyneestä ys-ajasta käytetään tähän tehtävään 30 minuuttia/arviointikeskustelu. Jos luokalla on esim. 24 oppilasta, käytetään ys-aikaa tehtävään 12 tuntia.

YS-ajan seuranta

Opettajilla ei ole velvollisuutta seurata oman vuosittaisen yhteissuunnitteluajan toteutumista. Opettajalla ei ole säännöllistä työaikaa ja kaikille opettajan tehtäville ei ole työaikamääräystä. Opettaja ei viranhaltijana voi kieltäytyä työnantajan määräämästä virkaan kuuluvasta tehtävästä sillä perusteella, että tehtävään ei ole erillistä korvausperustetta tai työaikamääräystä. Toisaalta yhteissuunnitteluajan käyttö ei voi perustua pelkästään opettajan omaehtoiseen tekemiseen ilman esimiehen hyväksyntää työajan käytöstä.

Koulujen rehtoreille suositellaan, että edellä mainitut periaatteet käsitellään koulun opetushenkilöstön kanssa. YS-aika ei ole erillisenä seurattavaa työaikaa. Mikäli opettaja havaitsee lukuvuoden aikana, että hänen työssään on enemmän ys-aikaan sisältyviä tehtäviä kuin koko lukuvuodelle määräytynyt ys-aika (yhteensä 126 tuntia), on hänen keskusteltava asiasta koulun rehtorin kanssa ja tarkasteltava työtehtäviä uudelleen.